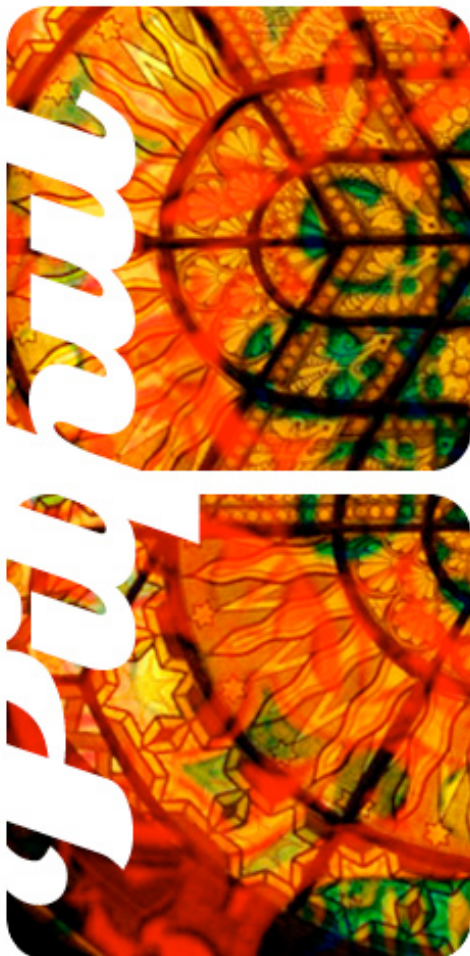

marom * dosszié * hírlevél * hetven arc * komoly * könnyű * linkek * impresszum

Könyv

A holokauszttagadó védelmében...

Kaposi Dávid
2005.12.08.

(Van itt tagadás, szaft, meg Chomsky is!)

Amikor pár hete egy 1947-es törvény alapján David Irving angol holokauszttagadót letartóztatják Bécsben és akár 20 évre is elítélhetik, és maguktól valahogy nem peregnek a könnyeink, akkor rá kell döbbenjünk, bizony, ha multikulturálról van szó, inkább gondolunk a pekingi kacsára, mint a neonácikra. Másfelől eszünkbe ötlük valami olyasmi, hogy szabad véleménnyilvánításra való jog. Hogy „szabadság, egyenlőség, testvériség”, és az ő mellékvizükön ringatózó ideák. Szépek. Szeretni szokjuk őket. S mintha a szólásszabadság is többet jelentene, mint haver-libsí ötletek örömteli hátbaveregetése. Hogy is van ez?

Amennyiben Noam Chomskyt, a politikatudomány antiglob dzsolidzsókerét kérdezzük, a helyzet egyszerű. 1981-ben Chomsky előszavával jelent meg Robert Faurisson veretes francia gondolkodó és holokauszttagadó legújabb műve. Chomsky az előszóban a szólásszabadság mindenkit megillető jogáról elmélkedik, s fejezi ki totális értetlenségét, amiért a francia intelligencia ezt úgymond megtagadná Faurissontól.

Az eset következtében Chomskynak érthető mód válaszolnia kellett az intoleráns francia értelmiség egynémely kérdésére. Itt most eltekintenék az ügy diszkrét báját kiválóan jellemző tényről, hogy tudniillik Chomsky egy legálisan kinyomtatott könyv előszavában ostoroz, kiállt szóért, veri magyarán veszettül az asztalt, hogy Faurisson szót kapjon végre. Elég lett volna kettőt lapozni, Noam, Faurisson ott beszél. Vagy elég lett volna a bibliográfiára tekinteni, hogy megnyugodhassunk, Faurisson publikált korábban is. Vagy elég lett volna a *Le Monde* 1978 december 29-i számát kinyitni, hogy ott tudós fejtegetéseit olvashassuk arról, hogy miért nem létez(het)tek gázkamrák.

Mindez azonban, bármennyire is szaftos, nem tartozik a dolog elméleti lényegéhez. Az már inkább, hogy Chomsky a szólásszabadságra való jogot magától értetődően jelöli meg mint egyetlen érvét, mely mindazonáltal szerinte hasonlóan magától értetődően adu ász. Szerényen Voltaire-re emlékezteti francia kollegáit, akitől azt tanulhattuk: „Gyűlölöm amit Ön ír, de az életem adnám érte, hogy lehetővé tegyem, hogy tovább írhasson.”; kijelenti, a gázkamrák tagadását nem tekinti antiszemitizmusnak; mi több, ha már itt tartunk, kijelenti, ha valaki az egész holokausztot úgy ahogy van letagadná, azt sem tekintené antiszemitának. Hisz az örmény holokauszt letagadóit, vagy épp a vietnámi háború áldozatait alábecslőket sem tekinti anti-örményeknek vagy anti-vietnámiaknak. Akadna belőlük pedig.

Nomármost. Ahhoz ugyan pillantás sem kell, hogy lássuk, szaft itt is van, ám e cikk most nem a szaft kedvéért íródik. Számomra nem az az elsődleges kérdés, hogy Chomsky szimpatikus ember-e vagy sem, hanem hogy milyen előfeltevésekből építkezik. A kérdés nem az, szeretjük-e, hanem hogy komolyan vehető-e az érvrendszere.

(Nem az.)

Chomsky konzekvensen egy meglehetősen reakciós filozófiát mozgat, amely egyedül arra építkezik, hogy a szavak azok nem tettek. A szavak lehetnek igazak vagy hamisak, hangot adhatnak belsőknek, ám szavakkal nem cselekedhetünk, nem hozhatunk létre *materiális* következményekben mérhető változást a világban. Ha ezt elfogadjuk, akkor (és csak akkor) természetesen kijelölhetjük Voltaire-t az egyetlen filozófusnak, akivel konzultálunk az ügyben, akkor (és csak akkor) a szólásszabadság elve valóban abszolúttá emelkedik (másképp persze el is lényegtelenedik), akkor természetesen tagadni lehet a holokausztot is, hisz ennek semmifajta következménye nem lesz. Ám *akkor*, természetesen, azok ellen sem vethetünk semmit, akik azt üvöltik, halált a zsidókra/arabokra/noamchomskykra, mígnem már el van kenve orcánkon egy pofon.

Akkor pedig már beláthatóan kicsit késő és éppen erre építkezik a jogfilozófia, amikor szólásszabadságot nem abszolút, hanem relatív értéknek jelöli meg. Ebben a döntésben pedig már benne rejlik az a filozófiai döntés is, mely szerint szavak és tettek között nincs abszolút választóvonal.

Szavaink, változó mértékben, cselekedetek a világban, életük nem kizárólag az igaz-hamis dimenzió mentén történik, hanem hogy adott tevékenységet sikerült-e vagy sem véghezvinniük. Ám ha az „Átkozott légy, zsidó kutya, halál rád!” állítás innen nézvést az esetek többségében büntetendő is (de hogy nem mindig, azt jól jelzi, hogy az imént én is leírtam), vagyis egyértelműen *cselekszik* a világban, ez kevésbé nyilvánvaló olyan első blikkre valóban „igazságra” és nem pofonra törő állításoknál, mint a „Holokauszt nem volt”. Hogy megértsük, miért *lehet* elvben elítélhető utóbbi is, vagyis hogy miért cselekszik, figyelembe kell vennünk, még egy tényezőt, melyet Chomsky természetesen szintén figyelmen kívül hagy.

A szavak mindig adott kontextustól függően lesznek sikeres vagy sikertelen cselekvések. Azt mondani, „Igen”, bizonyos esetekben Mr és Mrs Kaposihoz vezet, ám a legtöbb esetben valószínűleg nem vezet ahhoz. Hasonlóképp, képzeljük el, hogy bizonyos emberek egy pillanatban felkiáltanak: „Bikkmack”, majd 17 perccel rá pogromot rendeznek a fradisták körében. Majd ugyanez megtörténik egy héttel később, egy hónappal rá, és mindahányszor valaki felkiált, „Bikkmack”, hullanak a fradisták 17 perc múlva. A „Bikkmack” szó még csak nem is hazugság, teljesen értelmetlen, nem jelent semmit. Kérdés mármost, nem volna-e jogos egy idő után jobban odakuksizni a „bikkmackolókra”, mi több, korlátozni szólásszabadságukat, adott esetben.

Nem hiszem, hogy Noam Chomskyn kívül ezt bárki vitatná. Ám ha Irvingre és általában a holokauszttagadás esetére tekintünk, be kell látnunk, a helyzet ennél bonyolultabb. A kontextus ugyanis itt egyáltalán nem olyan egyértelmű és jól körülírható, mint akár az „Igen” és Mrs Kaposi speciális, akár a „bikkmack!” és a hulló fradisták mesterséges példája esetében.

Egyfelől, a holokauszttagadás kognitív szempontból szimpla butaság és inkább vicces, mintsem bármi más. Vesd össze: Franciaország fővárosa London! Az MTK a világon a legjobb csapat! Mi, mi magyarok '86-ban 6-0-ra lemostuk a ruszkiakat! Stb.

Másfelől azonban, bár elvben nem állítható, hogy a „Belesütik a pászkába gyermekeink véré!” állítás kevésbé lenne mosolyogtató butaság, mint a „6-0 volt ide, ha mondom!”, ám történetesen ez előbbire és pajtásaira kisebb és nagyobb pogromok építkeztek, leghíresebbikük igen jelentős sikerrel. Ebben az értelemben tehát a holokauszttagadás mint a zsidókkal kapcsolatos valótlanosságok szép hagyományába illeszkedő kijelentés, közelebb áll „bikkmackhoz” mint a „6-0”.

A kérdés azonban Irving esetében éppen az, hogy mennyire áll hozzá közel illetve hogy melyikhez áll közelebb. Inkább veszélyes vagy inkább idiotizmus? Vagyis ha a holokauszttagadást könnyebben is képzeljük el olyan eseményként, ahol a közösség elleni izgatás felülírja a szólásszabadságot, ettől még nem válaszoltuk meg a kérdést, vajh David Irvinget 2005 őszén le kellett-e tartóztatni.

Mégpedig egy 1947-es törvény alapján, vagyis egy olyan kontextusban kelt törvény alapján, amikor pár éve még rutinszerűen gázosították a zsidókat, s amikor *de facto* az emberek többsége még nem tudott a holokausztról. David Irving személyes érdemeitől eltekintve, a letartóztatás üzenete tehát ez: kvázi 1947-et írunk, veszély van, figyelni kell, tartsuk szárazon a puskaort. Lévé, hogy a letartóztatás aktusa egy olyan kontextust feltételez és ezáltal teremt meg, melyben egy banális butaság veszélyes tettek nyilvánítatik. Amelyben a holokauszttagadás *cselekvésértékében* közelebb áll a „bikkmakhoz”, mint a „6-0-hoz”.

De vajon nem egy szimpla butaság-e inkább? Erre hajlanék, pár héttel azután, hogy az ENSZ emléknapot jelölt ki a holokauszt áldozatainak emlékére. Hogy ez a kontextus hasonlítana az 1947-esre? Aligha...

... ha csak nem kanyarodunk vissza Noam Chomskyhoz, aki úgy érvel Faurisson és önmaga mellett, hogy ő természetesen nem osztja a holokauszttagadó *véleményét*, – sőt! – ám ez éppen hogy a szólásszabadság mellett mintsem ellene érv, hisz mi szükség volna nekünk kedves gondolatok védelmezésére. Itt liberális szívünk nagyot dobban és már-már azt érezné igazság vagy a világban, ha csak nem jutna liberális eszünkbe, hogy ezek szerint vállat kellene vonnunk az ügyben, s kiderülne, Faurisson nem hazudik, más a véleménye csupán.

Chomsky ugyanis Faurisson szavairól csak azt jelzi, eltérőek az ő szavaitól. Ám azt nem jelzi, hogy gyakorlatilag mindenki más szavaitól is eltérőek, vagyis, definíció szerint, nem igazak. S minthogy ezt nem jelzi – amire pedig nincsen semmi oka, hisz a szólásszabadság elve hazugságokra és nevetségekre is vonatkozik – Faurisson véleményét nem kívül, hanem belül helyezi közösségünk konszenzusán, amit sem vitatni (hisz nem hazugság) sem nevetni (hisz nem butaság) nem lehet. Vélemény csupán, ízlés dolga. De gustibus non est disputandum. MTK vagy Fradi. Ez itt a kérdés.

Ismét ne a szaftra figyeljünk, hanem a filoszra, mely, ha úgy tetszik lehetővé teszi a szaftot. Chomsky ugyanis összekeveri a Tény (versus „puszta” vélemény) emberi közösségeken kívüli metafizikus elképzelését (melyet szekuláris-liberális nem vall) *ténnyel* mint szabad diskurzus eredményeként létrejött konszenzussal. Nem kell előbbi értelem híveinek lennünk ahhoz, hogy belássuk, utóbbi értelemben a holokauszt nyugodtan tekinthető *ténynek*, ahogy az is tény hogy Párizs az a főváros és a rusz kik nyertek 6-0-ra.

Ám ezen a ponton Chomsky már érezhetően nem csupán egy „filozófiai” hibát követ el. Hisz azzal, hogy a „Holokauszt nem volt” állítást és a „Holokauszt volt” állítást egymással szembenálló vélemények szintjére hozta, megszüntette azt a konszenzust és szolidaritást, melynek alapján a zsidókkal mint zsidókkal kapcsolatos valótlan állításokat követően cseppnyit sem kellene remegni kollektív emlékezetet mozgósítván. Ha azonban a holokauszt nem tény, vagyis ha sok olyan ember van, mint Robert Faurisson, jobbról és Noam Chomsky, balról, akkor valóban, azt állítást hallván, hogy „Holokauszt nem volt” a zsidók jogosan kezdik magukat kényelmetlenül érezni.

Az ENSZ-döntés, mást nem remélhetünk, jobbat és balt is nevetségessé teszi. Noam, szót kérünk David Irvingnek, segíts!

Kapcsolódó anyagok

A Faurisson-ügy

Itt a valódi történelemről értesülhetünk

David Irving írásai

A kölcsönösség jegyében (kognitív.lap.hu)

A cikkel vagy az oldallal kapcsolatos megjegyzéseket és ötleteket az info[kukac]pilpul.net címre várunk. Nagyon.